

Goedkeuring eener dading betrekkelijk de Mijdrechtsche droogmakerij.
(Koninklijke Boodschap; Ontwerp van Wet; Memorie van Toelichting)

dezelve bedijking binnen vier jaren na de goedkeuring van deze overeenkomst geheel droog te maken.

5°. Dat hierdoor alsnu zullen vervallen, alle de wederzijdsche verplichtingen die tusschen de eerste en tweede bedijking, krachtens octrooi of andere acten, mogten bestaan, en van bovenstaande dadelijk na approbatie een formeel contract zal worden opgemaakt en geteekend.

Aldus bepaald en vastgesteld, door ingelanden en den heer fungerenden hoofdingenieur voornoemd, te Mijdrecht in het regthuis, heden den twaalfden Augustus achttien honderd een en vijftig.

(Get.) J. VERDAM.

De fungerende hoofdingenieur,

(get.) J. ORTT.

H. VAN WIERINGEN.

J. P. MAILSTEDE, in privé en qq.

JAC. BIJMAN JR.

G. ELJKELHOFF.

G. D. BOULAGE, in privé en qq.

W. K. KLASSEN.

CORN. VAN ZIJL Wz.

K. VERDAM.

J. B. VAN VEEG.

CS. VAN WIERINGEN.

DERCK BRINK.

Voor eensluidend afschrift.

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van
Binnenlandsche Zaken,

J. SCHRÖDER.

[LII. 3.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De Staat is eigenaar van eenen polder liggende onder de gemeenten Mijdrecht (provincie Utrecht) en Waverveen (provincie Noordholland), groot nagenoeg negen honderd bunders, uitmakende de 1ste bedijking van de, ingevolge octrooi van de Staten 's Lands van Utrecht van den 26sten Augustus 1789, droog te maken *grootte Mijdrechtsche poel of dwarsloot*.

Deze polder zal dadelijk kunnen worden vervreemd, wanneer de dading tot stand zal zijn gekomen, welke hierbij aan de goedkeuring der Staten-Generaal wordt aangeboden.

Tè dezer gelegenheid vermeent de Regering in herinnering te moeten brengen dat de Mijdrechtsche droogmakerij, volgens het reglement goedgekeurd bij het voormeld octrooi, in drie bedijkingen, is verdeeld geworden, onderscheiden door de benaming van de 1ste, 2de en 3de bedijking. Wederkeurige verplichtingen, bijdragen in de droogmakings-kas en een bijzonder bestuur, werden aan deze onderneming verbonden.

De weigering der eigenaren van de gronden in de 1ste bedijking, om tot de droogmaking volgens het octrooi van 1789 mede te werken; de vervalldienvolgens van deze gronden aan de provincie Utrecht; de staatkundige gebeurtenissen, welke weinigen tijd na het octrooi zijn voorgevallen; onregelmatig beheer; tegenspoed bij de droogmaking; gebrekkig werk en totaal verzuim der onderlinge verplichtingen der 1ste, 2de en 3de bedijkingen, en niet minder het in het ongereede raken van het archief betreffende het beheer der droogmaking vóór 1814, hebben voor dezen polder eenen staat van onzekerheid te weeg gebragt, die den verkoop daarvan ongeraden maakte.

De Regering heeft echter gedurende de laatste jaren, met eene vaste hand, alles aangewend wat dienstig was om het bezwaar te boven te komen, ten einde met vrucht tot den gewenschten verkoop te kunnen overgaan.

Zij heeft dat doel bereikt, door het tot stand brengen der navolgende overeenkomsten, te weten:

a. met het oppercollegie der acht Stichtsche polders in den Rondveenschen kring en van het bestuur van den Waverveenschen polder, nopens de uitmaling van het water, door middel van de twee gangen vijzelmolens, uit de 1ste bedijking in en op den boezem der grootte Rondveensche polders;

b. met het bestuur der bedijking tot droogmaking in den polder Bozenhoven, ook genaamd de 3de bedijking, tot opheffing en vernietiging van alle de tusschen de 1ste en 3de bedijkingen bestaande verplichtingen, baten of lasten of onderling verband, voortvloeiende uit het octrooi en reglement van 1789, en

c. met de ingelanden van de 2de bedijking, mede tot vervalldien vernietiging van alle de wederzijdsche verplichtingen, welke krachtens octrooi of andere acten mogten bestaan.

De twee eerste overeenkomsten behelzen noch geldelijke uitkeering, noch afstand van grond. De derde echter bevat beide.

De oorzaak hiervan is gelegen in de navolgende omstandigheden.

Reeds is gezegd dat de droog te maken gronden van de 1ste bedijking aan het voormalig gewest Utrecht waren vervallen. Dit heeft dienvolgens de droogmaking in 1790 begonnen en na de daarop gevolgde staatkundige gebeurtenissen is het werk der droogmaking

van de 1ste bedijking, door de zorg en voor rekening van het algemeen Bestuur, voortgezet en eindelijk gebragt in den toestand, dat het grootste gedeelte der gronden ten behoeve van 's Lands kas verhuurd is kunnen worden. De laatste verhuuring, voor het jaar 1851 gehouden, heeft de som van ruim f 14,000 opgebragt.

Ten opzichte van de 2de bedijking was bij het reglement van 1789 bepaald, dat de geheele ringdijk met het 33ste jaar moest zijn gesloten en dat de 1ste bedijking de aftapping of droogmaking der gronden in de 2de bedijking zou verzekeren, tegen genot van consignatie-penningen, door de eigenaren van deze bedijking in de kas der droogmaking te storten, welke daarvan jaarlijks interest zou vergoeden.

De belanghebbenden van de 2de bedijking beweren, dat zij de bedongene consignatie-penningen tot in het jaar 1810, ten gezamenlijken beloope van f 25,081.82½, in de kas der droogmaking hebben gestort, en dat de Staat gehouden is tot de aftapping of droogmaking van de 2de bedijking.

Of die verplichting ook na het ophouden der bijdragen van consignatie-penningen, sedert het jaar 1810, en de niet-beringing der 2de bedijking, binnen den gestelden termijn van 33 jaren, nog zoo bepaaldelijk bestaat, als door de ingelanden wordt beweerd, dit is aan tegenspraak onderhevig; doch het zal wel geen betoog behoeven, dat, al ware het alleen deze onzekerheid, zulks genoeg zou zijn, in geval van verkoop van den polder der 1ste bedijking, om de gegadigden, uit vrees voor belangrijke processen met de 2de bedijking, af te schrikken.

Onder den indruk dezer omstandigheden is de overeenkomst met de 2de bedijking getroffen. Zij behelst:

1°. uitkeering door den Staat aan de ingelanden der tweede bedijking eener som van *twintig duizend gulden* (f 20,000), betaalbaar, de helft zoodra de bedijking in gereedheid zal zijn en de wederhelft zoodra de hoofdtogten en kavelslooten zullen zijn gesloten;

2°. afstand aan die ingelanden van de aan de 1ste bedijking toebehoorende, echter buitendijks liggende landen in de 2de bedijking, en in de bovenlanden van den *polder Hofland* en van de aan deze landen toekomende verwaarborgspenningen;

3°. vergunning om de dijken der 1ste bedijking mede te doen strekken tot indijking en droogmaking der 2de bedijking, echter met behoud van het eigendom der dijken en ringsloten aan den Staat;

4°. verbindtenis van wege de ingelanden der 2de bedijking, om ze binnen vier jaren na de goedkeuring dezer overeenkomst geheel droog te maken; en

5°. vervalldien van alle wederzijdsche verbindtenissen, die tusschen de 1ste en 2de bedijkingen krachtens octrooi of andere acten mogten bestaan.

Dit overzigt doet dadelijk zien dat deze overeenkomst behoort tot de zoodanige, welke volgens de wet van den 22sten December 1850 (*Staatsblad* n°. 99) aan de goedkeuring der wetgevende magt zijn onderworpen.

De Regering zal hier de toelichting van elk punt der overeenkomst laten volgen, in gelijke orde als ieder hiervoren is vermeld.

Ad 1. Reeds is gezegd dat op de 1ste bedijking oorspronkelijk verplichtingen van aftapping en droogmaking van de 2de bedijking bestaan.

Een verkoop, zonder de opheffing van die verplichtingen, kan voor den koper eene bron van processen wezen, en een hinder om naar eigen zin en overtuiging met de verbetering van de middelen van uitmaling van de 1ste bedijking te handelen. Ondertusschen is het eene daadzaak, dat de thans bestaande middelen van bemaling, wil men de lage gedeelten van deze bedijking droogmaken en drooghouden, verbeterd behooren te worden, en op eene minder kostbare wijze ingerigt kunnen worden.

Tot zoodanige verbetering zal bezwaarlijk worden besloten, zoolang op de 1ste bedijking de verplichting rust, niet alleen om de 2de bedijking, zijnde een plas van ongeveer 200 bunders grootte, te moeten droogmaken, maar ook om daarna al het water van deze oppervlakte voortdurend te moeten ontvangen en uitmalen. Naar het oordeel van deskundigen, zou de uitmaling der 2de bedijking langs dien weg, ten gevolge hebben, dat de lage gedeelten van de 1ste bedijking steeds onder water en onvruchtbaar zullen blijven.

De ingelanden van de 2de bedijking betoonden zich genegen in schikkingen te treden; doch wetende welk belang de Staat daarbij had, zoo is het misschien hieraan toe te schrijven, dat zij, ter zake van de consignatie-penningen en de interesten eene som van f 50,000 verlangden, welke nu op f 20,000 is gesteld.

In het archief van 's Lands Utrecht en van de latere departementale en provinciale besturen van Utrecht, berustende ter griffie van het Provinciaal Gouvernement aldaar, is omtrent de ontvangst en verantwoording der consignatie-gelden niets aangetroffen. Te vergeefs is deswege ook onderzoek gedaan in 's Rijks archief en in de archiven der Departementen van Binnenlandsche Zaken en

Regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over 1852.
(Verslag der Commissie van Rapporteurs.)

van Finantien. Het cijfer der door de 2de bedijking betaalde consignatie-penningen berust dus alleen op eenzijdige opgaven van de ingelanden der 2de bedijking.

Dit bewijs is niet volmaakt; doch in verband gebracht met de voorwaarden van het reglement van 1789, is het waarschijnlijk dat de ingelanden van de 2de bedijking consignatie-penningen hebben betaald; dit is bij de onderhandeling in het oog gehouden, en van daar dat van de zijde der Regering op vermindering is aangehouden, en dat de ingelanden der 2de bedijking hunne vordering van aanvankelijk f 50,000 tot op f 20,000 hebben gebracht.

Ad 2. De hier bedoelde landen bestaan uit de kavels 58 en 59 der verhuurd wordende gronden, behoorende tot de 1ste bedijking. Kavel 58 is groot 14 bunders 92 roeden 42 ellen, bezwaard met f 2.25 per bundel aan polderlasten, 40 centen per bundel aan binnenlandsche lasten en f 12.82 aan grondbelasting. Hij is in de laatst gehoudene verpachting verhuurd, voor het jaar 1851, voor f 180. Kavel 59 is groot 3 bunders 4 roeden 49 ellen, is met gelijk bedrag per bundel aan polder- en binnenlandsche lasten en met f 4.30 aan grondbelasting bezwaard, en is in die verpachting verhuurd voor f 100.

Deze gronden zijn, in der tijd, ten behoeve van de 1ste bedijking aangekocht en de bovenaarde is daarvan afgestoken tot het maken van hare ringdijken. Te dier gelegenheid is voor die gronden in de Mijdrechtsche veenderij-kas gestort eene som van f 1566.50 aan waarborgspenningen, waarvan de interesten jaarlijks nagenoeg opbrengen f 20.90 en in de kas van 's Rijks domein worden gestort.

Volgens deze opgave bedraagt hetgeen bij art. 2 der overeenkomst wordt bedoeld een jaarlijksch zuiver revenu van f 236.20, vertegenwoordigende eene kapitaalswaarde tegen den penning XXV van f 5905. Bij de kennis van deze waarde heeft de Regering het onnoodig geacht het goed overeenkomstig art. 2 der wet van den 22sten December 1850 (*Staatsblad* n°. 99) te doen schatten.

De sommen van f 20,000 en f 5905 te zamen trekkende blijkt het, dat de Regering voor de som van f 25,905 de 1ste bedijking zuivert van bezwaren die den verkoop van dezen polder in den weg staan, en dat verder de aanspraak der ingelanden van de 2de bedijking op consignatiegelden ad f 25,081.82½, wordt vernietigd.

Het is welligt niet overbodig verder op te merken dat de som van f 20,000 betaalbaar is gesteld in termijnen naar mate van de vordering en voltooiing der 2de bedijking, ten einde als prikkel te strekken om den aanvang van dit werk te bespoedigen; en dat, wanneer de Staat het eigendom mogt behouden der gronden die aan de 2de bedijking worden overgedragen, hij daarvoor ook in de kosten der droogmaking zou moeten bijdragen.

Ad 3. De aansluiting der te maken ringdijken van de 2de bedijking aan die der 1ste is in het wederkeerig belang van beide. De laatstgenoemde liggen nu bloot aan afkabbeling. Zij worden na de droogmaking daarvan bevrijd, en als binnendijken vermeerderen zij in waarde. De 2de bedijking daarentegen minder dijks-lengte hebbende te maken, kan daardoor de droogmaking met meer voordeel ondernemen, en ze ook eerder beginnen.

Ad 4. De termijn van vier jaren voor de droogmaking vereischt geene andere toelichting dan dat hij ruim is gesteld, ten einde de ingelanden de gelegenheid te geven om de onderneming behoorlijk te kunnen voorbereiden en uitvoeren.

Ad 5. Hetgeen omtrent het doel en de gevolgen der opheffing van de uit het reglement van 1789 voortvloeiende verplichtingen reeds is gezegd, maakt eene verdere aanprijzing van de overeenkomst overbodig. Alleen wordt nog hierbij opgemerkt, dat bij het aangaan van het bij het 5de punt der overeenkomst bedongen finaal contract zal worden gezorgd, dat de ingelanden van de 2de bedijking van hunne aanspraak op de meergemelde som van f 25,081.82½ bepaaldelijk zullen afzien, en dat overigens de gronden en waarborgspenningen aan de 2de bedijking af te staan, daarin behoorlijk worden omschreven.

De Regering beschouwt de overeenkomst als eene gebiedende noodzakelijkheid om de vervreemding van de 1ste bedijking der Mijdrechtsche droogmakerij mogelijk te maken, de waarde daarvan te verhoogen, en de gelegenheid te hebben om deze bezitting van den Staat, hoe eerder hoe beter, in den handel te brengen; de verbetering waarvoor zij nog vatbaar is, aan de nijverheid van derden overlatende.

In de verwachting dat de Staten-Generaal hunne goedkeuring aan de overeenkomst zullen gelieven te schenken, wordt reeds de schatting van de verkoopwaarde dier bezitting gedaan, en alles voorbereid om onmiddellijk na de goedkeuring tot de veiling te kunnen overgaan.

Een gedrukt exemplaar van het octrooi van 26 Augustus 1789 wordt, ter inzage van de Staten-Generaal, bij deze nedergelegd ter griffie van de Tweede Kamer.

De Minister van Finantien,
VAN BOSSE.

[XLII. 6.]

VERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp van Wet tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over 1852, uitgebragt in de zitting van den 28sten November 1851.

Het ontwerp van wet tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1852, ingezonden bij de Koninklijke boodschap van den 6den November jl., heeft bij het onderzoek in de Afdeelingen tot eenige vragen en bedenkingen aanleiding gegeven, die, na in de Commissie van Rapporteurs overwogen te zijn, haar hebben genoopt met de Regering te dezer zake in overleg te treden. Dien ten gevolge heeft er den 27sten November jl. een mondeling onderhoud over dit wets-ontwerp met den heere Minister van Finantien plaats gehad. De daarbij bekomene inlichtingen stellen de Commissie van Rapporteurs in staat thans omtrent deze wet het volgende Verslag uit te brengen.

§ 1. In de eerste plaats heeft een gezegde in de Memorie van Toelichting, inhoudende, dat vóór 1848, ter zake van kortingen op de bezoldiging van Ministers, bij het Pensioenfonds ontvangsten noch uitgaven zijn gedaan, de aandacht getrokken. Men vond dit gezegde eenigzins vreemd, omdat de wet van 9 Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24) met den 1sten Julij 1846 in werking is gekomen, en tusschen dat tijdstip en den 1sten Januarij 1848 ten minste één Minister nieuw is benoemd. De vraag rees derhalve, of op de wedde van dat hoofd van een ministerieel Departement de doorlopende korting van 5 ten honderd, bepaald bij art. 15 der aangehaalde wet, niet is toegepast.

De heer Minister van Finantien heeft op deze vraag geantwoord, dat het bedoelde hoofd van een Departement van algemeen bestuur, tijdens zijne benoeming als zoodanig, tot de categorie van de bestaande ambtenaren behoorde, en dat dus ook de kortingen op zijne wedde niet aan het Pensioenfonds te goede zijn gekomen, maar volgens art. 59 der aangehaalde wet van 9 Mei 1846 in 's Rijks schatkist zijn gestort.

§ 2. In de tweede plaats heeft de Commissie van Rapporteurs doen opmerken, dat volgens de Memorie van Toelichting tot het tegenwoordig wets-ontwerp, de kortingen van de jaarwedden der hoofden van ministerieel Departementen over de twee jaren 1848 en 1849 de som van f 2009.22 in het Pensioenfonds hadden doen vloeijen, terwijl reeds voor één jaar de korting van 5 ten honderd op zeven of negen ministerieel jaarwedden meer dan het dubbele dier som had moeten bedragen.

Op deze vraag heeft de heer Minister van Finantien een soortgelijk antwoord als op de vorige gegeven. De hier bedoelde som van f 2009.22 betreft alleen de hoofden van Departementen van algemeen bestuur, die, tijdens hunne optreding als zoodanig, volgens de wet van 1846 niet tot de bestaande ambtenaren behoorden. De meesten der in 1848 en 1849 opgetredene Ministers behoorden wel tot de categorie van bestaande ambtenaren; terwijl tevens niet uit het oog moet worden verloren, dat de in 1848 opgetredene Ministers aanvankelijk slechts voorloopig als zoodanig aangesteld en dien ten gevolge gedurende eenigen tijd niet aan de korting op hun tractement onderworpen zijn.

§ 3. Volgens de bij het tegenwoordig wets-ontwerp gevoegde opgave is in 1851, tot den 15den September toe, voor het Pensioenfonds een nominaal kapitaal van f 162,500 aan 2½ percents inschrijvingen op het grootboek aangekocht. Intusschen had de Regering, blijkens de berekening, in Februarij 1851, tijdens de behandeling van het ontwerp van wet tot wijziging der pensioenwet van 1846, ingezonden — welke berekening onder n°. 8 der tot die wijzigings-wet behoorende stukken voorkomt — destijds verondersteld, dat de aankoop van 2½ percents inschrijvingen voor het fonds over 1851 f 174,000 nominaal kapitaal zou kunnen bedragen. Men heeft dien ten gevolge gevraagd, waarin de oorzaak van dit verschil gelegen was. Moest men daarbij denken aan kapitaal, dat na den 15den September over 1851 voor het Pensioenfonds aangekocht was of zou worden, dan wenschte men te weten, hoeveel die aankoop waarschijnlijk zou bedragen.

Uit het antwoord van den heere Minister van Finantien bleek, dat door het Pensioenfonds over het loopende jaar nog voor omstreeks f 15,000 aan staatsschuld zou worden aangekocht, waarvoor omstreeks f 26,000 aan 2½ percents inschrijvingen kon worden verkregen. Wel verre dus, dat de aankoop over 1851 beneden de in Februarij gemaakte raming zou blijven, zou die raming met een vrij aanmerkelijk bedrag worden overtroffen.

§ 4. Ter gelegenheid der overweging van het laatste punt is de vraag gerezen, door wie en op welke wijze dergelijke aankopen van nationale schuld voor het pensioenfonds, als waarvan hier sprake is, geschieden, en hoeveel de kosten van dien aankoop bedragen.